

Irena Kutyłowska

Wojciechów, gm. loco, woj. lubelskie,
AZP 78-78/-

Informator Archeologiczny : badania 28, 107-108

1994

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W odległości ok. 8 m na północ od baszty odsłonięto prostokątną, kamienną przyporę o wymiarach 1,6 x 2 m, która od zachodu przylegała do linii murów, stanowiąc ich zabezpieczenie i wzmocnienie.

Po stronie wschodniej muru miejskiego, w części południowej wykopu nr LXXVII, odkryto fragm. kamiennego murku o szerokości 1 m, który biegł prostopadle do murów miejskich i stanowił część ogrodzenia Ogrodu Żupnego od południa.

Uzyskany w trakcie badań materiał zabytkowy to głównie fragm. ceramiki (sporadycznie całe naczynia) nowożytniej i średniowiecznej oraz nieliczne z okresu wpływów rzymskich i wczesnego średniowiecza, cegła gotycka — tzw. palcówka, kamienie, przedmioty metalowe, m.in. gwoździe, noże, podkowy, 40 kulek ołowianych, pocisk kartacza, moneta srebrna z herbem Litwy, fragm. kafli z glazurą, kulki kamienne, kości zwierzęce, grudy żużla, ułamki naczyń szklanych itp.

Odkryty wykopaliskowo 40-metrowy odcinek muru obronnego średniowiecznej Wieliczki stanowi niewielki fragm. obwodu murów, którego długość wynosi prawdopodobnie ok. 1100 m. Zostanie on zabezpieczony i zrekonstruowany, tworząc trwałe zamknięcie Ogrodu Żupnego od strony zachodniej.

Na podstawie źródeł pisanych oraz pozyskanego materiału archeologicznego (głównie ceramiki) odkryty mur można łączyć z 2. poł. XIV i XV wiekiem.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Żup Krakowskich w Wieliczce.

Badania będą kontynuowane.

Włocławek
AZP 45-48/—

Uniwersytet Łódzki Katedra Archeologii

Badania prowadził dr. L. Wojda. Finansowane przez Urząd Miasta we Włocławku. Ośmy sezon badań. Miasto średniowieczne i nowożytne.

Celem prac w 1994 r. było rozpoznanie zabudowy i osadnictwa w południowo-zachodniej partii Starego Miasta (rejon ul. Matebudy-Tumska). Łącznie przebadano powierzchnię 60 m² i wyeksplorowano 180 m³ gruzu i ziemi.

Pozyskany w trakcie badań materiał zabytkowy to głównie ceramika naczyniowa (1765 ułamków), 367 fragm. kafli piecowych, 24 fragm. przedmiotów metalowych, 39 fragm. szkła okiennego i naczyniowego, fragm. fajki porcelanowej, fragm. przyszw do butów i ścinków skóry, kości zwierzęce, drewniana łopatka (kijanka?).

Odsłonięto reliktury drewnianej zabudowy (XIV/XV-XVI w.?) oraz fragm. beczek klepkowych. Pobrano próbki drewna do analizy dendrochronologicznej.

Dokumentacja i materiały znajdują się w Katedrze Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego. Obszerne sprawozdanie i kopia dokumentacji przekazane zostały do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i Państwowej Służby Ochrony Zabytków we Włocławku.

Badania będą kontynuowane.

Wojciechów
gm. loco, woj. lubelskie
AZP 78-78/—

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej Katedra Archeologii w Lublinie

Badania prowadziła dr hab. Irena Kutylowska. Finansowane z funduszy dydaktycznych Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lu-

blinie. Trzeci sezon badań. Późnośredniowieczne fortalicjum z murywanym dworem.

W trzecim sezonie badawczym na wojciechowskim fortalicjum w wykopach nr 1/94, 2/94, 3/94 i 4/94 odczytano ostatecznie pełne rozplanowanie fundamentów i proporcje narysu wolno stojącego, murywanego, późnośredniowiecznego dworu.

Wzniesiono go na planie wydłużonego prostokąta o proporcjach 1:3, tj. 9,3 x 28,2 m. Krótsze ściany szczytowe usytuowane są na osi południe-północ, co zapewniało dobre nasłonecznienie długiej ściany południowej. Jednotraktowy układ wnętrza dworu tworzą trzy pomieszczenia. Dwa skrajne, tj. izba wschodnia i zachodnia, mają takie same wymiary: 6,9 x 8,4 m, a pomieszczenie środkowe o wymiarach 6,9 x 6,6 m jest wąską izbą w rodzaju przejściowej sieni. Na osi sieni znajduje się niewielka przybudówka o wymiarach 2,4 x 3,6 m — dłuższy bok wzdłuż elewacji południowej.

Zachowane fundamenty murów obwodowych, jak i dwóch działowych, mają taką samą szerokość — ok. 1,2 m. Jedynie mury fundamentowe niewielkiej przybudówki są węższe i mają ok. 0,9 m szerokości. Fundamenty murów działowych i południowej przybudówki są starannie przewiązane z murami obwodowymi, co świadczy, że rozplanowanie dworu jest jednorazowym zamysłem budowlanym.

Relacje odsłoniętych fundamentów z warstwami calcowymi wskazują, że dwór nie był podpiwniczony. Jego pierwotna wysokość pozostaje jednak w sferze spekulatywnych interpretacji.

Solidne fundamenty południowej przybudówki sugerują, że w niej mogła znajdować się klatka schodowa na jedną lub dwie wyższe kondygnacje. Podobnie identyczna z grubością murów obwodowych grubość murów działowych pozwala domyślać się, że dwór mógł być piętrowy. Murywana, południowa przybudówka była dodatkowym zabezpieczeniem wejścia — prawdopodobnie jedyne — do dworu, a ukryta w niej ewentualna klatka schodowa zapewniała swobodną komunikację między piętrami.

Brak jest natomiast przesłanek do wnioskowania o rozmieszczeniu otworów okiennych i systemu ogrzewania budowli.

Znalezione fragm. kafla garnkowych i płytowych w nawarstwieniach związanych z późnośredniowiecznym dworem pochodzą zapewne ze zróżnicowanych w wyglądzie pieców kaflowych ogrzewających poszczególne pomieszczenia.

Duży wojciechowski dwór mógł być pokryty dachówką ceramiczną, której ułamki występują w nawarstwieniach późnośredniowiecznych i nowożytnych.

Jak zaobserwowano, duże ilości ułamków naczyń ceramicznych i szklanych występowały głównie przy południowym i wschodnim murze południowej przybudówki dworu (wykopy nr 6A/93, 4/94). Pozwala to domyślać się, że wejście do przybudówki znajdowało się od zachodu, a śmieci i odpadki wyrzucano do płytkich dołów, znajdujących się za najbliższym od wejścia załomem muru, zapewne na mało uczęszczanej południo-wschodniej partii majdanu fortalicjum.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Katedrze Archeologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Badania będą kontynuowane.

Wojnicz, st. 1
gm. loco, woj. tarnowskie

Badania ratownicze prowadzili A. Cetera i J. Okoński. Miasto. Średniowiecze—okres nowożytny.

*Literatura: *Materiały...*, s. 184.

Wolbórz, st. 23, gm. loco, woj. piotrkowskie — patrz: okres nowożytny